

Beköszöntő – Tematikus számunk elé

2018. évi harmadik számunk az *Opus et Educatio* eredeti küldetése alapján egy klasszikus tematikus összeállítás. Elsődlegesen a szakképzéssel foglalkozik és a tematika kapcsolódik ahhoz a konferenciához, amely „25 éves szakképzési törvény – korszakos változások – új irányok” címmel a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen került megszervezésre 2018. május 22-én. A sikeres, nagy érdeklődést kiváltó konferencia is visszaigazolta, hogy sokakat foglalkoztat a szakképzés komplex témája, a munkaerőpiac klasszikus szereplőin és az oktatási rendszerben szerepet vállaló pedagógusokon túl, számos diszciplína képviseltette magát. Az elhangzott előadások és hozzászólások alapján érzékelhető volt, hogy igény és várakozás fogalmazódik meg a szakképzés jelentősebb átalakulása iránt. E progresszív szakmai konszenzus is késztetett arra minket, hogy a konferencia előadói számára a szóbeli prezentációkon túlmutató írásbeli megjelenést biztosítsunk egy tematikus szám keretében.

Az első hazai önálló szakképzési törvény a rendszerváltozás első éveiben született, korszakos hatása a mából visszatekintve is vitathatatlan. Az elmúlt évtizedek fejlődése kétségtelen, ugyanakkor a magyar szakképzés jelenleg különösen súlyos gondokkal terhelt. A jelentős változások ellenére nagy kérdés, hogy a jövőt illetően milyen irányokban indul el a szakképzési rendszer fejlesztése. Eredeti szándékunk szerint az *Opusban* a konferencia plenáris előadásait, valamint jelentősebb tanulmányokban megfogalmazott előadásait panelelőadásokat kívántuk közzé tenni. Ez év tavaszán a választásokot követően átalakult a szakképzés irányítása új minisztérium alakult, s bár a konferencia előadói pozíciói, szerepvállalása nem változott, eredeti szándékunk csak korlátozottan valósult meg. Jelen számban a plenáris ülésen elhangzott előadások közül a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnökének, *Gamblini Gábornak* a konferencia prezentációjához kapcsolódó összefoglaló, valamint a konferencia alap gondolatához kötődő szakmai elemzésem kapott helyett.

Valójában a konferencia és a kétségtelenül összetett tematika együttes érzékeltetésére a négy panelben elhangzottak a leginkább alkalmasak. Külön is szeretnénk köszönetet mondani a panel-összefoglalókat elkészítő kollégáknak, akik együtt teljes képet alkottak a konferencia egészéről, s a több tucat szakmai szereplő munkájának folyamatát is érzékeltető összefoglalót készítettek.

A plenáris előadások részlegessége ellenére gazdag a tanulmányok sorozata: *Palotás József* a szakképzési iskolaszervezet legutóbbi negyedszázadának fejlődését elemzi, a középfokú szakképzés kívánatos fejlesztési irányairól *Szenes György* ír kritikust, de konstruktív javaslatokat megfogalmazó cikket. *Derényi András* a szakképzés jövőjéről és fejlesztésének lehetőségéről a kvalifikációs keretrendszerek változásának szemszögéből írt tanulmánya összeköti a múltat és jövőt, melyhez a perspektívák mérlegelésére vállalkozva *Varga Zoltán Balázs* a szakképzés vonzerejének növeléséről értekező tanulmánya jól kapcsolódik. A tágabb, koncepcionális szinten az összefüggések elemzésével foglalkozik a témával *Borbély Pecze Bors* és *Juhász Ágnes* „Szakképzés és életpálya” című tanulmánya. E blokkot *Juhász Béla* az innovatív mentor tanári szerepeket írt tanulmánya zárja, érzékeltetve a pedagógusok meghatározó szerepét a fejlesztésekben.

Munkaügyi Szemle rovatunkban *Bögel György* egy új, s egyre többeket foglalkoztató témáról, a mesterséges intelligencia humánpolitikai munkában játszott szerepéről írt tanulmánya olvasható. Feltételezhetően az új jelenségek és felfogások is hatással vannak a vezetői kompetenciák átalakulására, melyről *Sándor Tímea* „A szakmai kompetenciafejlesztés hatása a vezetői kompetencia fejlődésére” címmel megírt tanulmánya szól. Kényes témával, de rendkívül igényes módon foglalkozik *Juhászné Tímea* tanulmánya, melynek kérdésként megfogalmazott címe is sokat sejtető:

„Miképpen érintettek, és hogyan reagálnak a nők és férfiak a munkahelyi lelki terrorra?” S a kérdés készíti a szerkesztőt a továbbgondolkodásra, lapunk online és nyitott felülete alkalmat ad arra, hogy kommentekkel, további kérdésekkel egy-egy adott esetben kényes témában a szakmai nyilvánosság szélesebb körét is megszólítsuk. Erre azért is utalok, mert elektronikus felületünk ehhez a kommunikációs lehetőséget megteremti. Ha Önöket, olvasókat az *Opus* által biztosított véleménynyilvánítás lehetősége érdekli, úgy éljenek ezzel. Pozitív példákkal az elmúlt évfolyamban számos esetben már találkoztunk, s volt már olyan cikkünk is, mely több tucatnyi szakmai (ez lényeges!) reflexiót, kommentet kapott, s ez nem csupán a szerkesztők számára volt tanulságos, hanem a szerzőnek is biztató visszajelzést jelentet.

Jelenlegi tematikus számunk, melynek szerkesztése a téma, a konferenciához való kapcsolódás miatt érthetően elhúzódott, terjedelmében is jelentős. Recenziót mindezek ellenére tartalmaz, lapunk meghatározó jellegét szemlélítve – a képzésből a munka világába történő átmenet fontosságát érzékeltetve – *Kópházi Andrea* „Több mint tankönyv – A munka világa” könyvismertetésével zárul.

Budapest, 2018. október

Benedek András

főszerkesztő